

**Корнієнко М.В.**

Одеський державний університет внутрішніх справ

## НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРОТИДІЇ НАСИЛЬСТВУ СТОСОВНО ДІТЕЙ

*Соціальна політика будь-якої правової держави має бути зосереджена на створенні гідних умов життя та високого рівня добробуту не лише нинішнього, а й прийдешніх поколінь. Демографічна криза, яка нині є в Україні, не є позитивним явищем для українського народу, саме тому органи публічної влади, у тому числі правоохоронні органи, мають сприяти як вихованню нового здорового покоління, так і збереженню наявного генофонду.*

*Проголосивши, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю (ст. 3 Конституції України), держава зобов'язалася всіма доступними засобами захищати особу, особливо дитину. Ст.ст. 51–52 Конституції України передбачено державний захист дитинства, рівність дітей у своїх правах незалежно від походження, а також від того, народжені вони у шлюбі чи поза ним, та зазначено, що будь-яке насильство над дитиною та її експлуатація переслідуються законом. У Законі України «Про охорону дитинства» зазначено, що кожній дитині гарантується право на свободу, особисту недоторканність та захист гідності. Вагомим кроком на шляху впровадження міжнародних стандартів захисту прав дитини в національне законодавство України стало ухвалення Національного плану дій щодо реалізації Конвенції Організації Об'єднаних Націй про права дитини, затвердженого Законом України «Про загальнодержавну програму «Національний план дій щодо реалізації Конвенції Організації Об'єднаних Націй про права дитини» на період до 2016 року», метою якого є забезпечення функціонування системи захисту прав дітей відповідно до вимог Конвенції Організації Об'єднаних Націй про права дитини. Але, незважаючи на розгалужену систему державного та міжнародного правового захисту, останнім часом значно зросла кількість кримінальних правопорушень, що вчиняються щодо дітей.*

**Ключові слова:** насильство, дитина, права дитини, нормативно-правовий акт, насильницькі злочини, права людини.

**Постановка проблеми.** Однією з важливих засад функціонування цивілізованого суспільства в сучасних умовах є принцип верховенства права. Нині цей принцип визнаний значною кількістю держав як підґрунтя забезпечення людських прав, вектор розвитку соціуму. Щодо європейських держав, то необхідність визнання верховенства права є важливою умовою членства в Раді Європи. Варто зазначити, що більш доцільно верховенство права розглядати не як окремий принцип, а як доктрину, теорію, яка включає низку принципів, серед яких варто виокремити такі: законність, що передбачає, у тому числі й прозорість, підзвітність і демократичний порядок ухвалення законів; юридична визначеність; заборона свавілля; доступ до правосуддя; дотримання прав людини; недискримінація і рівність перед законом [4].

У контексті дослідження особливої актуальності набувають такі з названих елементів, як законність, юридична визначеність і заборона свавілля. Пояснюється це тим, що органи державної влади мають межі своїх повноважень, які встановлюються виключно законом. Саме закон є засобом недопущення свавілля з боку публічної влади. Відповідно, сам закон має з достатньою мірою визначеності закріплювати повноваження органу державної влади з тим, щоб кожен громадянин міг передбачити ймовірну реакцію працівників цього органу на діяння самого громадянина або щодо нього загалом. Зважаючи на означене, більшість держав світу у своїх конституціях закріпили нормативний припис, який зобов'язує органи публічної влади діяти лише на підставі та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами (наголосимо, не підзаконними нормативно-правовими

актами, а законами). Такий припис закріплено і в Основному законі України – ч. 2 ст. 19 Конституції України: «Органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України» [1].

**Аналіз основних досліджень і публікацій.** Дослідженням у цій сфері займалися такі вітчизняні та зарубіжні вчені, як С.М. Абельцев, Ю.М. Антонян, Р.О. Базаров, А.І. Бойцов, В.О. Василевич, А.В. Варданян, Л.Д. Гаухман, В.О. Глушков, В.В. Голіна, І.Н. Даньшин, О.М. Костенко, В.В. Лунєєв, М.О. Ткаченко, О.Є Михайлов, М.І. Панов, Е.П. Побігайло, Н.Х. Сафіуллін, Л.В. Сердюк, В.І. Сімонов, Н.В. Яницька та інші автори.

**Постановка завдання.** У суспільстві і органах влади у державах із демократичним державно-правовим (політичним) режимом у наявності чіткої і ефективної нормативно-правової основи організації та функціонування публічної влади. Особливо важливим це є у випадках, коли державний апарат може застосовувати задля забезпечення реалізації приписів законодавства примус. Існування таких законодавчих приписів, які обмежують свавілля державних органів, є запобіжним заходом того, щоб невинна людина не була притягнута свавільно до юридичної відповідальності. Навіть якщо правоохоронні органи керуються «благими намірами». Показовим у цьому контексті є рішення Європейського суду з прав людини у справі «Гєфген проти Німеччини» (*Gäfgen v. Germany*). За обставинами справи заявник був затриманий поліцією за підозрою у вчиненні викрадення дитини. З метою отримання від заявника інформації про місце перебування дитини задля її порятунку, зважаючи на необхідність надання дитині періодично медичної допомоги, поліцейський погрожував заявникові застосуванням до останнього фізичного насилля, що спричинить значну шкоду його здоров'ю (тобто наявне, як ми з'ясували вище, психологічне насилля), якщо той не повідомить місце знаходження дитини. Оцінюючи за таких обставин погрози як реальні, побоюючись за своє життя і здоров'я, можливість жорстокого поводження, заявник надав усю необхідну інформацію. І хоча дитину знайшли, було запізно: вона померла. Розглянувши цю справу, Європейський суд із прав людини вказав, що поведінка поліцейського суперечить ст. 3 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод (тобто розцінив її як катування), акцентувавши на тому, що

заборона такої поведінки є абсолютною (згідно з ч.ч. 1 і 2 ст. 15 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод «під час війни або іншого надзвичайного стану в державі, який загрожує життю нації, будь-яка Висока Договірна Сторона може вжити заходів, які не відповідають її зобов'язанням за цією Конвенцією, виключно в тих межах, які зумовлені гостротою становища, якщо такі заходи не суперечать іншим її зобов'язанням за міжнародним правом. Наведене вище положення не може бути підставою для відступу від ст. 2, за винятком випадків смерті внаслідок законного застосування сили, або від ст.ст. 3, 4 (пункт 1) і 7» [5]), незалежно від обставин і незважаючи навіть на те, що її метою є отримання інформації, потрібної для урятування життя дитини [6].

Таким чином, проблематика нормативно-правового регулювання протидії насильству стосовно дітей набуває особливої актуальності та потребує детального розгляду.

**Виклад основного матеріалу дослідження.** Одразу зауважимо, що зважаючи на те, що проблематика протидії насиллю щодо дитини є актуальною для багатьох держав світового співтовариства і в окремих випадках набуває міжнародного характеру, окреслену тематику доцільно розглядати як на внутрішньодержавному рівні, так і міжнародному.

Отже, нормативно-правове регулювання протидії насильству стосовно дітей доцільно розглядати на таких рівнях (при цьому варто зауважити, що увага буде зосереджена переважно на матеріальних нормах).

По-перше, на міжнародному рівні, який, своєю чергою, поділяється на універсальний та регіональний рівні.

*Нормативно-правове регулювання протидії насильству стосовно дітей на універсальному рівні.*

У цьому контексті варто згадати, зокрема, ч. 3 ст. 16 Загальної декларації прав людини, в якій зазначається, що сім'я є природним і основним осередком суспільства і має право на захист із боку суспільства та держави. При цьому відповідно до ч. 2 ст. 25 цього міжнародного акта материнство і дитинство дають право на особливе піклування і допомогу, усі діти, народжені у шлюбі або поза шлюбом, мають користуватися однаковим соціальним захистом [3]. Наведений припис міжнародного акта став важливим фактором подальшого забезпечення принципу рівного ставлення до усіх дітей, що мало сприяти зменшенню пси-

хологічного насилля, якому піддавалась дитина в умовах нерівності. З огляду на важливість цього положення, воно знайшло подальший розвиток у Міжнародному пакті про громадянські і політичні права 1966 р. Так, ст. 24 цього міжнародного договору зазначає: «Кожна дитина без будь-якої дискримінації за ознакою раси, кольору шкіри, статі, мови, релігії, національного чи соціального походження, майнового стану або народження має право на такі заходи захисту, які є необхідними в її становищі, як малолітньої, з боку її сім'ї, суспільства і держави. Кожна дитина мала бути зареєстрована негайно після її народження і повинна мати ім'я. Кожна дитина має право на набуття громадянства» [7]. При цьому варто зазначити те, що наведений припис не тільки визначив фактори, за якими забороняється дискримінація дитини, але і закріпив обов'язок не тільки сім'ї, а й держави здійснювати захист прав дитини. У тому числі ця норма міжнародного права зобов'язує публічну владу приймати нормативно-правові акти, предметом регулювання яких є створення і функціонування системи гарантій забезпечення прав дитини, створення інституцій, які ведуть боротьбу зі злочинами проти дитини. Наголосимо, що при цьому йдеться не лише про *de facto* існування таких органів, але і їх ефективну діяльність. Відповідно до ст. 1 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод «Високі Договірні Сторони гарантують кожному, хто перебуває під їхньою юрисдикцією, права і свободи, визначені в розділі I цієї Конвенції», а згідно зі ст. 13 цього міжнародного договору «кожен, чий права та свободи, визнані в цій Конвенції, було порушено, має право на ефективний засіб юридичного захисту в національному органі, навіть якщо таке порушення було вчинене особами, які здійснювали свої офіційні повноваження» [5].

Наступним важливим міжнародним актом, який є правовою основою забезпечення прав дитини (у тому числі і боротьби з насильницькими злочинами щодо дітей), є Декларація прав дитини від 20 листопада 1959 р. Не можемо не наголосити, що цей документ належить до *soft law*. Як стверджують А. Гуцман А. і Т. Мейер, тематика «м'якого права» завжди була «незручною» для міжнародних науковців. З одного боку, це зовсім не «право», суворо кажучи. За традиційними підходами, як стверджує професор Вейль, ці зобов'язання «не є ні м'яким правом, ні жорстким правом: вони просто не є правом». З іншого боку, практично всі правознавці погодяться, що вони – це не просто політика. Положення до *soft*

*law* впливають на держави через квазі-правовий характер [8]. На дієвість положень *soft law* в Україні вказує судова практика. Саме на припис, викладений у ст. 6 Декларації прав дитини, посилались суди, вирішуючи питання про долю дитини у справах про розірвання шлюбу: з ким із батьків дитина має проживати (хоча неаргументованість таких рішень часто порушувала вимогу, що міститься у цьому приписі, що призводило до негативних, зокрема, у психологічному аспекті, наслідків для дитини).

Слід наголосити, що Декларації прав дитини належить до *soft law*, тобто, дійсно, не є обов'язковим та відображає, у першу чергу, наміри про поведінку. Підписуючи такий міжнародний договір, держави-учасники визначають своєрідний план дій на майбутнє, проголошуючи вектор розвитку свого національного законодавства. Тому на виконання цього «наміру про поведінку» 20 листопада 1989 року було підписано Конвенцію про права дитини, яка уже належить до *hard law*.

Зауважимо, що, враховуючи біологічні, психологічні та соціальні особливості дітей, вітчизняне законодавство, по-перше, забезпечує посилену кримінально-правову охорону, по-друге, передбачає особливості притягнення до відповідальності, звільнення від відповідальності, призначення покарання, звільнення від покарання та його відбування. Ця позиція базується на міжнародно-правових актах, зокрема на Декларації прав дитини, у Преамбулі якої зазначається, що неповнолітні (у зв'язку з фізичною і розумовою незрілістю) потребують спеціальної охорони і захисту, включаючи належний правовий захист [9, с. 120].

Аналогічний захист прав дитини проголошено також у Мінімальних стандартних правилах Організації Об'єднаних Націй, що стосуються відправлення правосуддя щодо неповнолітніх («Пекінські правила») від 29 листопада 1985 р. І хоча вони безпосередньо стосуються не дітей, потерпілих від злочинів, а дітей, які вчиняють злочини, Пекінські правила дають змогу зрозуміти загальний концепт ставлення до дитини. Так, відповідно до п. 1.4. цих Правил, правосуддя щодо неповнолітніх має бути складовою частиною процесу національної політики кожної держави в межах усебічного забезпечення соціальної справедливості для всіх неповнолітніх, водночас сприяючи таким чином захисту молоді та підтриманню мирного порядку в суспільстві. П. 1.5 Правил передбачає національні особливості їх реалізації: «Ці Правила будуть здійснюватися в контексті економічних,

соціальних і культурних умов, що існують у кожній державі-члені». А у п. 1.6. указується на необхідності перманентної координації діяльності органів правосуддя: «Варто систематично розвивати і координувати служби здійснення правосуддя щодо неповнолітніх у цілях підвищення і підтримки на належному рівні кваліфікації персоналу цих служб, включаючи їх методи, підходи і ставлення» [10].

30 вересня 1990 р. Генеральна Асамблея ООН прийняла Всесвітню декларацію про забезпечення виживання, захисту і розвитку дітей, в якій чітко означена проблема: «Кожен день безліч дітей у всьому світі піддаються небезпекам, які перешкоджають їхньому росту і розвитку. Вони піддаються незліченним стражданням, будучи жертвами війни і насильства; расової дискримінації, апартеїду, агресії, іноземної окупації та анексії; будучи біженцями і переміщеними дітьми, вимушеними залишити свої будинки і свої сімейні вогнища; будучи інвалідами; або жертвами халатності, жорстокості і експлуатації». Ст. 19 цієї декларації передбачає взяття на себе зобов'язання приділяти першорядну увагу правам дітей, їх виживанню, захисту і розвитку, що має забезпечити добробут усіх країн [11].

*Нормативно-правове регулювання протидії насильству стосовно дітей на регіональному рівні.*

У цій групі засобів нормативно-правового регулювання, насамперед, необхідно назвати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод від 4 листопада 1950 р. І хоча цей міжнародний договір безпосередньо не стосується протидії насильству щодо дитини, він є важливим засобом боротьби з цим негативним явищем. Так, зазначимо, що за ст. 5 цієї Конвенції державам не забороняється вживати тих заходів, які необхідні в інтересах дітей. Хоча при цьому не варто забувати, що людським правам іманентні такі якості, як природній характер, невідчужуваність, фундаментальність. Відповідно, держави-учасниці визнають і зобов'язуються захищати права, закріплені в Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод незалежно від різних факторів, у тому числі й від віку. Відповідно, йдеться про захист прав неповнолітніх осіб.

Крім цього, варто наголосити на практиці Європейського суду з прав людини, яка є складовою частиною розуміння приписів самої Конвенції. Саме через практику розкривається зміст понять, що використані у тексті Конвенції (не слід забувати у цьому контексті про принцип автоном-

ного тлумачення, відповідно до якого Європейський суд із прав людини інтерпретує терміни Конвенції незалежно від їх розуміння національними судовими органами держав-учасників, так, наприклад, зміст понять майно, житло, кримінальне покарання в українській правовій системі і в розумінні Європейського суду з прав людини – різний) [12, с. 24–25].

Наступним важливим для протидії насильству щодо дитини міжнародним договором є Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами від 11 травня 2011 р. Цей міжнародний договір теж безпосередньо не стосується захисту від насилля щодо дітей, однак він має важливе значення в цьому контексті. Усвідомлюючи, що насилля в сім'ї не може оминати (за наслідками) дітей, розробники тексту цієї Конвенції передбачили ст. 26, яка зобов'язує держави-учасниці вживати усіх необхідних законодавчих або інших заходів (психосоціальні консультації дітей – свідків усіх форм насильства, які підпадають під сферу застосування Конвенції) з метою «забезпечення того, щоб під час надання захисту та послуг із підтримки жертв належно враховувалися права та потреби дітей – свідків усіх форм насильства, які підпадають під сферу застосування цієї Конвенції» [13].

Міжнародним договором, що безпосередньо визначає нормативні приписи щодо протидії насильству щодо дитини, є Конвенція Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства від 25 жовтня 2007 р. Важливими в контексті нашого дослідження є такі положення Ланцаротської конвенції: з огляду на текст Преамбули, держави-учасниці констатують, що сексуальна експлуатація та сексуальне розбещення дітей набули великих розмірів як на національному, так і на міжнародному рівнях, зокрема, через збільшення використання як дітьми, так і злочинцями інформаційно-комунікаційних технологій, а тому запобігання цим негативним явищам вимагає міжнародного співробітництва; у всіх випадках (розслідування, судовий розгляд, заходи запобігання та ін.), пов'язаних із сексуальною експлуатацією та сексуальним розбещенням дітей, основними цінностями визнаються добробут і найкращі інтереси дітей, які мають підтримуватися без будь-якого обмеження; ст. 4 Конвенції закріплює позитивне зобов'язання держав-учасниць ужити усіх необхідних законодавчих або інших

заходів для запобігання всім формам сексуальної експлуатації й сексуального розбещення дітей та для захисту дітей; ст. 5 Конвенції передбачає необхідність прийняття державою-учасницею законодавства чи вжиття інших заходів із метою сприяння обізнаності про захист і права дітей серед осіб, які постійно контактують із дітьми в судовій та правоохоронній сферах [14].

По-друге, на національному рівні, який, своєю чергою, можна поділити на кілька груп.

*Нормативно-правове регулювання протидії насильству стосовно дітей на загально-правовому рівні.*

Відповідно до ч. 3 ст. 51 Конституції України, сім'я, дитинство, материнство і батьківство охороняються державою. А згідно з ч. 2 ст. 52 будь-яке насильство над дитиною та її експлуатація переслідуються за законом [1]. Наведені конституційні приписи, спрямовані на закріплення стабільності і передбачуваності сімейних відносин, є важливою умовою розвитку соціуму та передбачають певні зобов'язання держави у цій сфері, як позитивні, так і негативні, у тому числі проведення цілої низки економічних і соціальних реформ.

Не можна не згадати і спеціальний закон «Про запобігання та протидію домашньому насильству», який визначає організаційно-правові засади запобігання та протидії домашньому насильству, основні напрями реалізації державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, спрямовані на захист прав та інтересів осіб, які постраждали від такого насильства. Зазначимо той факт, що відповідно до цього закону, зокрема п. 2 ч. 1 ст. 1, дитиною, яка постраждала від домашнього насильства (постраждалою дитиною), є не лише та особа, яка зазнала домашнього насильства у будь-якій формі, а також та особа (яка не досягла 18 років), що стала свідком (очевидцем) такого насильства [2].

*Нормативно-правове регулювання протидії насильству стосовно дітей на кримінально-правовому рівні.*

На реалізацію наведених міжнародно-правових, а також внутрішньодержавних правових приписів у чинному законодавстві передбачаються охоронні норми, зокрема, кримінально-правові. Слід зазначити, що аналіз норм кримінального законодавства України дає змогу дійти висновку, що норми, в яких закріплено склади злочинів, в яких потерпілими є діти, не містять єдиного тлумачення таких понять, як «неповнолітня особа», «діти», «дитина», «новонароджена дитина»,

«малолітня дитина», «малолітня особа», «потерпіла особа».

Норми, які спрямовані на забезпечення охорони нормального фізичного й психічного розвитку дітей, викладені у низці статей Загальної частини та Особливої частини Кримінального Кодексу України.

Враховуючи те, що щодня в Україні зростає рівень злочинності, не є винятком і вчинення кримінальних правопорушень дітьми, основним завданням правоохоронних органів є боротьба із злочинністю загалом та серед неповнолітніх зокрема. Оскільки в конкретному випадку як приклад розглядаються саме злочини, вчинені дітьми, головний зміст процесу становить виховна робота, запобігання правопорушень із боку дітей, усунення причин та умов, які сприяють злочинності неповнолітніх та малолітніх. Проте, враховуючи біологічні, психологічні та соціальні особливості дітей, суспільство не може ставити до останніх такі ж вимоги, як до повнолітніх злочинців. Тому така категорія населення, як неповнолітні та малолітні, має розглядатися як особливий суб'єкт кримінальної відповідальності.

**Висновки.** Органи державної влади усіх кран світу докладають чимало зусиль для становлення своєї країни на міжнародній арені як держави самостійної, незалежної, демократичної та правової. Важливою характеристикою, що визначає авторитет будь-якої держави на міжнародній арені, певною мірою є політика щодо захисту прав та свобод своїх громадян, насамперед, до наймолодших. Водночас сучасні соціальні умови, в яких народжуються, зростають та виховуються підлітки, далекі від належних. Соціально економічні кризові явища в Україні, такі як безробіття, байдужість до виховання молоді, зубожіння населення, безпосередньо впливають на формування молодого покоління в державі. Соціальна занедбаність неповнолітніх, відсутність чітких моральних орієнтирів сприяє виникненню та поширенню негативних явищ у середовищі неповнолітніх, що породжує злочинність. Не можна не згадати також той факт, що самого нормативно-правового регулювання замало для забезпечення ефективної протидії насиллю щодо дітей. Таким чином, загалом чинне законодавство та міжнародно-правові акти врегульовують суспільні відносини щодо забезпечення захищеності дитини. Однак є низка прогалин та суперечностей, які потребують розв'язання.

Список літератури:

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30.
2. Про запобігання та протидію домашньому насильству : Закон України від 7 грудня 2017 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2018. № 5. Ст. 35.
3. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 р. *Офіційний вісник України*. 2008. № 93. Ст. 3103.
4. Report on the Rule of Law Adopted by the Venice Commission at its 86th plenary session (Venice, 25–26 March 2011). URL: <http://www.venice.coe.int/docs/2011/CDL-AD%282011%29003rev-e.pdf>.
5. Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод від 4 листопада 1950 р. *Урядовий кур'єр*. 2010. № 215.
6. Case of Gäfgen v. Germany, Application № 22978/05, Council of Europe: European Court of Human Rights, 1 June 2010. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-99015>.
7. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16 грудня 1966 р. URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995\\_043](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043).
8. Guzman A.T., Meyer T.L. International soft law. URL: [https://www.researchgate.net/publication/39728229\\_International\\_Soft\\_Law](https://www.researchgate.net/publication/39728229_International_Soft_Law).
9. Корнієнко М.В. Деякі особливості кримінальної відповідальності дітей згідно із законодавством України. *Національний юридический журнал: теорія і практика*. 2018. August. С. 119–122.
10. Мінімальні стандартні правила Організації Об'єднаних Націй, що стосуються відправлення правосуддя щодо неповнолітніх («Пекінські правила»). 29 листопада 1985 р. URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995\\_211](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_211).
11. Всесвітня декларація про забезпечення виживання, захисту та розвитку дітей від 30 вересня 1990 р. URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995\\_075](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_075).
12. Корнієнко М.В. Практика Європейського суду з прав людини як джерело адміністративного права (на прикладі рішення суду). *Практика Європейського суду з прав людини як джерело національного права : матеріали круглого столу*, м. Дніпро, 24 листоп. 2017 р.; уклад.: А.М. Кучук; О.О. Орлова. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; Ліра ЛТД, 2017. С. 24–26.
13. Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами та пояснювальна доповідь. Стамбул (Туреччина). 11.V.2011 р. Київ : «К.І.С.», ТОВ «Дорадо-Друк», 2014. 194 с.
14. Конвенції Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства від 25 жовтня 2007 р. URL: [zakon.rada.gov.ua/laws/show/994\\_927](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_927).

**Korniienko M.V. NORMATIVE AND LEGAL REGULATION OF COUNTER-TERRORISM OF CHILDREN**

*The social policy of any law-governed state should be focused on creating decent living conditions and a high standard of well-being not only for the present but also for future generations. The demographic crisis that exists today in Ukraine is not a positive phenomenon for the Ukrainian people, which is why public authorities including law enforcement agencies should promote both the education of a new healthy generation and the preservation of the existing gene pool.*

*Having proclaimed that the person, her life and health, honor and dignity, inviolability and security are recognized in Ukraine as the highest social value (Article 3 of the Constitution of Ukraine), the state has committed itself to protect the individual, especially the child, with all available means. Articles 51-52 of the Constitution of Ukraine provide for state protection of childhood, equality of children in their rights irrespective of their origin, as well as whether they are born in or out of wedlock, and it states that any violence against the child and its exploitation are prosecuted by law. The Law of Ukraine “On the Protection of Childhood” noted that every child is guaranteed the right to liberty, personal integrity and protection of dignity. An important step towards the implementation of international standards for the protection of the rights of the child in the national legislation of Ukraine was the adoption of the National Plan of Action for the implementation of The United Nations Convention on the Rights of the Child, approved by the Law of Ukraine “On the National Program” National Action Plan for the Implementation of The United Nations Convention on the Rights of the Child “for the period up to 2016 year”, the purpose of which is to ensure the functioning of the system of protection of children’s rights in accordance with the requirements of The United Nations Convention on the Rights of the Child. But despite the extensive system of state and international legal protection, the number of criminal offenses committed against children has increased significantly recently.*

**Key words:** violence, child, children’s rights, normative-legal act, violent crimes, human rights.